

Προφίλ ενεργειακής απόδοσης : Κύπρος

Ιούλιος 2011

Τάσεις ενεργειακής απόδοσης

Σύνοψη

Κατά την περίοδο 2000-2008, ο δείκτης ενεργειακής απόδοσης (ODEX) μειώθηκε κατά 14% σε σχέση με το 8% της ΕΕ. Η βελτίωση στην ενεργειακή απόδοση προήλθε κυρίως από την βιομηχανία, ειδικά τις επιχειρήσεις που είναι στο σχέδιο εμπορίας εκπομπών αερίων (τούβλα, τσιμέντο). Η ενεργειακή απόδοση βελτιώθηκε ελάχιστα στα κτίρια τα τελευταία χρόνια με την εφαρμογή της οδηγίας κτιρίων καθώς και τα σχέδια χορηγιών για τα υφιστάμενα κτίρια. Ο τομέας των μεταφορών που είναι ο πλέον ενεργοβόρος στην τελική κατανάλωση (~50%) συνεισφέρει λιγότερο στην ενεργειακή απόδοση λόγω της έλλειψης ενός μοντέρνου, αποδοτικού συστήματος δημοσίων μεταφορών αλλά και του μεγάλου μεριδίου των καυσίμων αεροπορίας (18%) επειδή η Κύπρος είναι απομονωμένη από την υπόλοιπη Ευρώπη. Σημειώνεται ότι η ποιότητα και η πληρότητα των στατιστικών δεδομένων μπορεί να έχει επηρεάσει τα αποτελέσματα. Η Κύπρος είναι τουριστικός προορισμός και επηρεάζει την τελική κατανάλωση ενέργειας με μεγάλες διακυμάνσεις την εν λόγω περίοδο.

Βιομηχανία

Η ενεργειακή απόδοση του βιομηχανικού τομέα έχει βελτιωθεί κατά 25%. Ο κλάδος των μη μεταλλικών ορυκτών που είναι μέσα στο σχέδιο εμπορίας εκπομπών καταναλώνει περίπου 50% της ενέργειας της βιομηχανίας. Αυτό αποδίδεται στην εξοικονόμηση ενέργειας που προήλθε στην τσιμεντοβιομηχανία που έχει αναπτύξει τεχνολογία συμπαραγωγής, ανάκτηση θερμότητας και χρήση αποβλήτων, βιομάζας. Επιπλέον έχει διοργανωθεί συστηματική εκπαίδευση των μηχανικών/τεχνικών στην ενεργειακή διαχείριση, καλές πρακτικές, ενεργειακές επιθεωρήσεις. Στην Κύπρο δεν υπάρχουν βιομηχανίες χάλυβα, γυαλί, χάρτου.

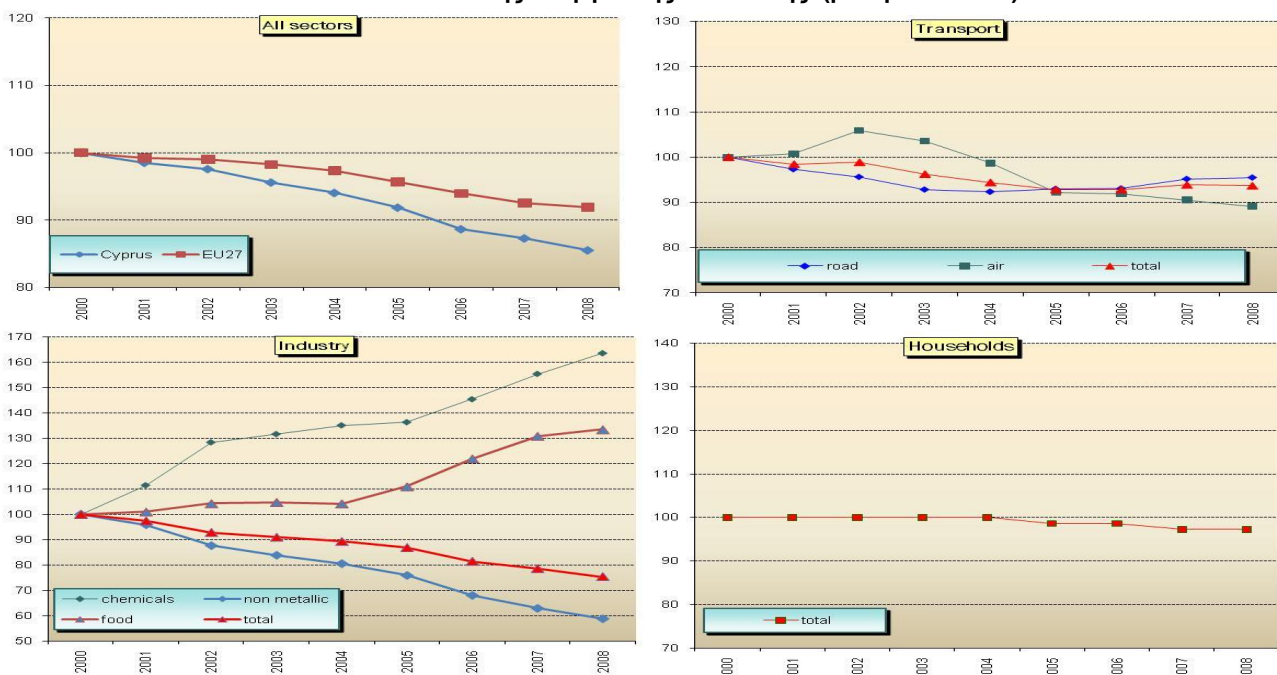
Νοικοκυριά

Την περίοδο 2000-2008 ο δείκτης ενεργειακής απόδοσης των νοικοκυριών είναι σχεδόν επίπεδος. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι η Κύπρος εντάχθηκε στην ΕΕ το 2004 και εφάρμοσε μέτρα και πολιτικές μετά. Προηγουμένως δεν υπήρχε εθνική πολιτική για την εξοικονόμηση ενέργειας ούτε υποχρεωτικοί κτιριακοί κανονισμοί. Η μικρή βελτίωση έχει να κάνει με την προώθηση αποδοτικών ηλεκτρικών συσκευών, λαμπτήρες φθορισμού (δωρεάν) και ηλιακοί θερμοσίφωνες. Σημαντική εξοικονόμηση ενέργειας αναμένεται να προκύψει με την πλήρη εφαρμογή της οδηγίας των κτιρίων (ελάχιστες απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης) που ξεκίνησε το 2008.

Μεταφορές

Ο τομέας δείχνει μια βελτίωση 6% την περίοδο 2000-2008. Αυτό οφείλεται κυρίως σε βελτίωση της απόδοσης των αυτοκινήτων. Στην Κύπρο οι δημόσιες μεταφορές δεν είναι αναπτυγμένες και έχουν μειωθεί σημαντικά τα τελευταία 10 χρόνια. Ένας άλλος παράγοντας είναι ότι πριν το 2000 το ντίζελ ήταν επιδοτούμενο και πολύ φθηνότερο της βενζίνης με αποτέλεσμα να υπάρχουν πολλά ενεργοβόρα οχήματα. Με την αλλαγή της νομοθεσίας και την εξίσωση των τιμών ντίζελ, βενζίνης τα μεγάλα οχήματα έχουν αντικατασταθεί από μικρά και αποδοτικά. Επίσης έχουν εφαρμοστεί τα τελευταία χρόνια κάποια μέτρα όπως χορηγίες για την απόσυρση παλαιών οχημάτων, φορολογία οχημάτων με βάση και το CO₂. Άλλος παράγοντας επηρεασμού του ODEX είναι και η κατανάλωση της αεροπορίας που αποτελεί το 18% περίπου της τελικής κατανάλωσης ενέργειας.

Δείκτης ενεργειακής απόδοσης (βάση 100=2000)*

* All indicators measured as a three-year moving average.
Source ODYSSEE For more information : <http://www.odyssee-indicators.org/>

Μέτρα εξοικονόμησης ενέργειας

Αρμόδιες αρχές, Ιδρύματα και προγράμματα

Το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού είναι υπεύθυνο για την υιοθέτηση και εφαρμογή της πολιτικής για την εξοικονόμηση ενέργειας/ΑΠΕ. Το Ίδρυμα Ενέργειας Κύπρου που δημιουργήθηκε το 2000 για να παρέχει τεχνική υποστήριξη και συμβουλές την Κυβέρνηση στην προώθηση και ανάπτυξη τεχνολογιών εξοικονόμησης ενέργειας/ΑΠΕ. Μία από τις βασικές δραστηριότητες του Ιδρύματος είναι η λειτουργία των σχεδίων χορηγιών για επενδύσεις σε ΑΠΕ/ΕΞΕ, η συμμετοχή σε προγράμματα του <Ευφυής ενέργεια για την Ευρώπη> και η βοήθεια για την ανάπτυξη της αγοράς τεχνολογιών ΑΠΕ/ΕΞΕ. Το Ίδρυμα έχει συνεισφέρει ουσιαστικά στην εναρμόνιση με το κοινοτικό κεκτημένο και στην εφαρμογή των νομοθεσιών που αφορούν ΑΠΕ/ΕΞΕ αλλά και στην διοργάνωση εκπαιδευτικών σεμιναρίων.

Βιομηχανία

Το κύριο χρηματοδοτικό μέσο είναι τα κυβερνητικά σχέδια χορηγιών για την προώθηση των ΑΠΕ/ΕΞΕ. Το ταμείο δημιουργείται με ένα φόρο σε όλους τους καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας 0,44 σεντς/κβω (23 εκατ. ευρώ το χρόνο). Τα σχέδια καλύπτουν όλους τους τομείς (νοικοκυριά, βιομηχανία, τριτογενής). Τα κίνητρα που δίδονται είναι χορηγίες και επιδοτήσεις για επενδύσεις στην εξοικονόμηση ενέργειας (30%-50% κατά τεχνολογία) και επιδοτήσεις σε ταρίφες ηλεκτρισμού για συμπαραγωγή/ΑΠΕ που διοχετεύεται στο δίκτυο της ΑΗΚ. Το βασικό κριτήριο που χρησιμοποιείται για την αξιολόγηση της πρότασης είναι να επιτυγχάνεται 10% εξοικονόμηση ενέργειας μετά την επένδυση.

Νοικοκυριά, τριτογενής

Τα κυβερνητικά σχέδια χορηγιών για την χρηματοδότηση επενδύσεων εξοικονόμησης ενέργειας χρησιμοποιούνται εκτενώς σε αυτούς τους τομείς. Από το 2004 υπάρχουν χιλιάδες αιτήσεις και χορηγίες που έχουν δοθεί. Για τον τομέα των νοικοκυριών οι χορηγίες δίδονται σε θερμομονώσεις, ηλιακά θερμικά, γεωθερμικές αντλίες, φωτοβολταϊκά. Για τον τριτογενή τομέα όλες οι τεχνολογίες είναι επιλέξιμες νοουμένου ότι το κριτήριο του 10% εξε ικανοποιείται. Από την έναρξη του σχεδίου πάνω από 30,000 αιτήσεις για επενδύσεις έχουν υποβληθεί και εγκριθεί.

Η Κύπρος έχει θεσπίσει νομοθεσία για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων (συμμόρφωση με την οδηγία 2002/91/ΕΚ). Η δευτερογενής νομοθεσία για τον καθορισμό ελάχιστων απαιτήσεων απόδοσης, υποχρεωτική θερμομόνωση εφαρμόζεται από 1/1/2008. Η Κύπρος πριν την ένταξη της το 2004 δεν είχε κτιριακούς κανονισμούς. Συνεπώς μετά την πλήρη εφαρμογή της οδηγίας κτιρίων η εξοικονόμηση ενέργειας θα είναι σημαντική. Η κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας στην Κύπρο έχει αυξηθεί 70% τα τελευταία 10 χρόνια λόγω της αύξησης του κλιματισμού. Η κυβέρνηση έχει επιχορηγήσει τους οικονομικούς λαμπτήρες δίδοντας δωρεάν 5 λάμπες ανά νοικοκυριό. Το σχέδιο προνοεί 2 εκατ. λαμπτήρες για τα επόμενα 5 χρόνια. Μέχρι σήμερα έχουν δοθεί 1 εκατ. συμπαγείς λάμπες φθορισμού μέσω της δημόσιας εταιρείας ηλεκτρισμού.

Μεταφορές

Το κύριο μέτρο που έχει εφαρμοστεί είναι οι χορηγίες για την αγορά υβριδικών, ηλεκτρικών οχημάτων και η μειωμένη φορολογία για την αγορά αποδοτικών και περιβαλλοντικά φιλικών οχημάτων. Το Υπουργείο συγκοινωνιών έχει ετοιμάσει σχέδιο δράσης για την ριζική αναβάθμιση των δημοσίων μεταφορών με λεωφορεία. Νέες εταιρείες μια ανά πόλη και μία μεταξύ πόλεων θα συσταθούν και θα αγοραστούν 1000 νέα λεωφορεία περιβαλλοντικής τεχνολογίας. Το 2006 ένα αποτελεσματικό μέτρο που εφαρμόστηκε ήταν για την παροχή χορηγίας με απόσυρση παλαιών οχημάτων. Η πρώτη φάση κάλυψε 15,000 οχήματα. Επίσης έχει λειτουργήσει γραμμή λεωφορείου που συνδέει τις πόλεις με τα αεροδρόμια.

Επιλεκτικά μέτρα εξοικονόμησης ενέργειας

τομείς	Τίτλος μέτρου	από
νοικοκυριά, τριτογενής	Νόμος ενεργειακής απόδοσης κτιρίου, ελάχιστες απαιτήσεις απόδοσης	2008
νοικοκυριά	Κυβερνητικά σχέδια χορηγιών για ΑΠΕ/ΕΞΕ Θερμομόνωση, διπλά γυαλιά, ηλιακά θερμικά, φωτοβολταϊκά, γεωθερμία	2004
νοικοκυριά, τριτογενής	Δωρεάν λάμπες φθορισμού	2007
τριτογενής	Κυβερνητικά σχέδια χορηγιών για ΑΠΕ/ΕΞΕ	2007
βιομηχανία	Κυβερνητικά σχέδια χορηγιών για ΑΠΕ/ΕΞΕ	2004
βιομηχανία	Εκπαίδευση για ενεργειακή διαχείριση και επιθεωρήσεις	2006
μεταφορές	Χορηγίες για ηλεκτρικά, υβριδικά οχήματα	2006
μεταφορές	Φορολόγηση οχημάτων με βάση το CO2	2007
μεταφορές	Χορηγίες για απόσυρση οχημάτων	2006
μεταφορές	Εθνική στρατηγική για την αναβάθμιση των δημόσιων μεταφορών	2008

Source : MURE www.mure2.com

